

Vijfentwintigste jaargang no. 5

sept. - okt. 1973

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

Familiegemeenschap

Wij, de familiegemeenschap, erkennen verbonden te zijn met ons voor- en nageslacht en zijn ons bewust van een door God geschapen natuurlijke- en organische eenheid, die reeds eeuwen bestaat.

Wij streven ernaar alle familieleden weer in deze gemeenschap te verenigen, op grond van gemeenschappelijke afstamming en geschiedenis en elkaar te helpen en van dienst te zijn.

Als zonen en dochteren van een oud-fries-eigen erfde geslacht voelen wij ons verplicht de belangen van ons geslacht te behartigen, de familieband te versterken en de studie over het voorgeslacht te bevorderen.

- 0 -

Mag ik.....

Mag ik er nogmaals op wijzen dat alles wat bestemd is voor de "Tynghe" gezonden moet worden aan de redacteur Coornhertstraat 12 te Leeuwarden.

- 0 -

De Zaanstreek + 1500 - 1800

Een industrie, al even oud als de oliëfabricage, is de pellerij. De eerste pelmolen, reeds in 1660 te Koog a/d Zaan gebouwd "de Pelikaan", werd later in een oliemolen veranderd.

Lange tijd is dit de enige molen aan de Zaanstreek geweest. Later verrezen er meerdere en werd het getal aanzienlijk.

Deze industrie die destijds aan de Zaan bloeide, ging langzaam achteruit als gevolg van de stoomfabrieken. Eén fabriek produceerde per jaar evenveel als 25 windmolens. Een zeer oude industrie, die dagtekent uit de tijd, waarin men van hieruit ter walvis- en robbenjacht voer, toen de Zaanstreek een koopvaardijvloot bezat, zoals geen ander land, is de beschuitbakkerij.

Het is een industrie, die ondanks de wisselende tijdsomstandigheden zich heeft staande gehouden.

Van beschuit op stijfsel te komen is een hele sprong, maar omdat ik het over de Zaanstreek heb, moet ik toch deze industrie even noemen.

Het stijfsel maken is een speciaal Zaanse industrie.

Het wordt bereid uit tarwe, mais, rijst of rogge.

En nu nog iets over de houtzaagmolen. De eerste molen, genaamd "het juffertje" werd door Cornelis Cornelisz uit Uitgeest in het jaar 1592 gebouwd en dreef op een vlot. Men had toen nog niet het middel gevonden om de wieken naar de windzijde te plaatsen, op een vlot ging dit natuurlijk gemakkelijk.

In 1614 bouwde Dirk Sybrandsz, de eerste balkzager "de Grauwe Beer" aan de Westzijde te Zaandam.

Uit deze jaartallen blijkt dat de houtindustrie van zeer oude datum is.

In 1727 waren in de Zaan 250 houtzaagmolens. Ook hier heeft de stoom de houtzaagmolens verdrongen.

De geschiedenis van de Zaan verhaalt verder dat in het jaar 1708 in de maand juni Dirk Borger van Schoorl alleen in Zaandam 308 schepen en nieuwe vaartuigen telde, die op stapel stonden. Aan de Binnen-Zaan vond men destijds 255 scheepstimmerwerven.

Zeer verklaarbaar is het dus, dat door het verdwijnen van deze werven ook de houtindustrie heeft geleden.

Daarbij komt, dat tegenwoordig bijna alle hout gezaagd wordt aangevoerd.

Ook werden er in de streek machinefabrieken opgericht in de overtuiging dat een dergelijke fabriek in deze streek zich zou kunnen ontwikkelen.

Met een enkel woord wil ik nog iets zeggen over de papierfabricage. De eerste molen ten dienste van de papierfabricage werd in 1616 te Zaandam gebouwd.

Tot 1672 fabriceerde men alleen grauw en blauw papier, later leerde men ook wit papier te bereiden, welke kunst men op de Veluwe reeds meester was.

Als een bijzonderheid en ten bewijze hoe groot de omvang van deze industrie was, delen wij u mede dat een fabrikant verhaalt dat hij op één beurstijd 100.000 riem verkocht en daaraan f 100.000,-- verdiende.

In 1816 begon de concurrentie door Engeland. Bijna geheel teniet gegaan in het snuifmaken. Telde men vroeger 200 snuifmolens aan de Zaanstreek, thans geen één meer.

Ons geslacht heeft de snuifdoos aan de musea van oudheden geschonken. Deze beschouwing, die soms een dorre opsomming was, heeft ons doen zien, dat al is de Zaanstreek niet meer wat zij is geweest, het was de Streek die aan geheel Europa bewondering afdwong. Ook nu nog is de Zaanstreek een industriële en commerciële streek bij uitnemendheid.

Genealogie

Van neef SYBOUT NIJDAM te BERGEN (N.H.) ontving ik aanvullende gegevens over zijn nakomelingen en zo krijg ik met stukjes en beetjes, mits mijn neef te Apeldoorn ook nog iets van zich laat horen, de generatie van J A C O B J E L L E S N I J D A M en A U K J E J A G E R voor elkaar.

S Y B O U T J A C O B N I J D A M
geboren 3-9-1905 te Franeker, gepensioneerd hoofd ener school en didactisch auteur, trouwde 31-1-1934 te Witmarsum met:

A F K E R I E M K E H I L A R I D E S
geboren 9-10-1908 te Pingjum, dochter van Lammert Scheltes Hilarides en Janke Jensma.

Kinderen:

J A N K E,, * 19-11-1934 te Wervershoof (N.H.), lerares aan het Lorentz Lyseum te Haarlem. Adres: Schotlandstraat 71 te Haarlem.

J A C O B R R O E L O F, * 22-6-1936 te Warder (N.H.) volgt.

A U K J E, * 18-6-1942 te Wijdewormer. Trouwde 9-4-1963 te Bergen (N.H.) met JOHANNES MARINUS ZANDBERG, * 7-7-1937 te Haarlem, zoon van J. Zandberg en M. Koenekoop, van beroep directeur van een vormingsinstituut te ULVENHOUT (N.Br.). Adres: St. Annadreef 4.

F E M K E, * 15-4-1944 te Wijdewormer. Trouwde 18-10-1969 te Washington D.C. (U.S.A.) met PETER B. ROSENBAUM, * 10-12-1944 te ? zoon van Dr. Arthur Rosenbaum en Dr. Halla Brown, van beroep socioloog Adres: 11 Clive Street, Jamaica Plain, BOSTON (U.S.A.).

Als bijzonderheid dient hierbij vermeld, dat in de Verenigde Staten van Amerika een kind soms als tweede voor-naam de familienaam van zijn moeder krijgt, zodat een dochttertje, dat onlangs (21-2-1973) te Philadelphia werd geboren als naam kreeg:

N O A H N I J D A M R O S E N B A U M
=====

Friesland kan soms ook zo praktisch zijn. Wanneer een vrouw op het platteland een baantje heeft als vroedvrouw bijvoorbeeld en zij heet AALTJE en haar man Willem, dan noemt men Willem niet bij zijn achternaam. Die kent men soms niet en dan is er in de omwandeling sprake van Willems Aaltje.

Na dit zijsprongetje nog even het vervolg:

J A C O B R O E L O F N I J D A M
geboren 22-6-1936 te Warder (N.H.) van beroep docent aan een fysiotherapeutische opleiding, trouwde 13-4-1965 te Amstelveen met:

M A R J A N B R O U W E R
geboren 24-9-1943, aldaar, dochter van MENNO BROUWER en CATHARINA WOLFF. Adres: Gurvenlaan 16 te IJmuiden.

Kinderen:

A F K E, * 15- 4-1968 te IJmuiden.

H A R R O * 26-11-1970 te IJmuiden.

C. v.d. Sch.

Familieberichten

Nu volgen enige familieberichten zoals ik deze uit verschillende kranten heb overgenomen of die mij per kaart ter kennis werden gebracht.

De heer en mevrouw Wynia-Ruys geven met grote vreugde kennis van de geboorte van hun zoon.

ALEXANDER FOECKE HANS

31 juli 1973
Alewijnlaan 29
Loosdrecht

Yn é hope op Jezus Kristus is rêst ús leave muoike

JELTJE WYNIA

yn é aldens fan 93 jier.
De Heare hoedet de ienfaldigen.

Drachten, 15 juli 1973
Verpleeghuis Bertilla

Uit Salisbury (Rhodesië) ontvingen we het droeve bericht dat aldaar is overleden onze innig geliefde zoon en broer

JOHANNES WYNIA

oud 40 jaar.
Zijn doen is enkel majesteit.

E.J. Wynia
J.G. Wynia-Cramer
en kinderen

God heeft in Zijn Vaderhuis opgenomen onze lieve man,
vader en grootvader

JELLE WIJNJA

op de leeftijd van 65 jaar

Want niemand onzer leeft voor zichzelf en niemand sterft
voor zichzelf; want als wij leven het is voor de Here

en als wij sterven is voor de Here.
Rom. 14 : 7, 8

Bolsward, 20 september 1973
F. Wijnja-Spijksma

Geslaagden

Willem Frederikschool voor Chr. Mavo te Leeuwarden:
J. Wijnja te Mantgum.

Chr. Opleidingsschool kleuterleidsters te Leeuwarden:
L. Wijnia te Bolsward.

Openbare L.E.A.O. School te Drachten, 4-jarige opleiding:
Romkje Nijdam te Drachten

Balletschool te Drachten, voor het kinderballetexamen
van de Royal of Dancing:
Annelies Nijdam te Drachten.

Voor het praktijkdiploma typen:
Romkje Nijdam te Drachten.

- 0 -

Burgerlijke Stand

Gem. Baarderadeel:
ondertrouwd: K.G. Schotanus, Jellum
W. Nijdam, Teerns

Gem. Bolsward:
geboren: Ilja Dimitri Valenstijn
zoon van A. Schuurman en G. Winia.

- 0 -

De Franeker klokkedieven

In de "Franeker Courant van 14 september 1973 las ik het artikel van de heer Tj. Meijer over "De Franeker klokke-dieven". Het is een Friese geschiedenis en daar wij allen van Friese afkomst zijn, zal het velen interesseren en neem ik het in zijn geheel op.

DE FRANEKER KLOKKEDIEVEN

Over het opmerkelijke embleem (de Klok) in het Franeker stadswapen is in de loop der eeuwen veel te doen geweest. Mogen de meeste Europese stadswapens emblemen voeren ontleend aan het dieren- of plantenrijk, met hier en daar afgewisseld door hemellichamen zoals zonnen, manen en sterren, of gebruiksvoorwerpen als sleutels, wagens, schepen, oorlogstuig etc. onze goede stad Franeker voert echter een embleem dat men zelden aantreft.

In de middeleeuwen toen de meeste stadswapens ontstonden (ook dat van Franeker), was de klok volgens prof. Huizinga in; "Herfsttij der Middeleeuwen", een machtig symbool dat het leven van de burger van dag tot dag beheerste. Het was in die dagen soms beangstigend, als met het overlijden van een vorst of in tijden van nood, een stad dagenlang in de ban van het klokkengebeier verkeerde en de burgerij, diep onder de indruk, in het klokgelui duidelijk diverse roepstemmen meende te kunnen beluisteren. Niet alleen van macht, doch ook van gezag was de klok het symbool, want ze had een kleiner of groter gebied onder haar behoer.

Gelet op de formidabele omvang van de klok die in het stadswapen staat afgebeeld, moet dat voor wat Franeker betreft, van een grote uitgestrektheid zijn geweest. Het is misschien begrijpelijke afgunst van nabij gelegen steden geweest dat deze een boosaardig verhaal verzonnen met het doel de glorie van Franeker in te perken. Hoe het ook zij, er wordt beweerd, dat in een grijs verleden de klok van Franeker, kennelijk ouderdomsverschijnselen begon te vertonen.

Ze begon gaandeweg een akelig gelui in mineur weg te geven, waarschijnlijk het gevolg van dat men tijdens het gieten, uit bezuinigingsoverwegingen veel te veel ijzer in de klokkespijs gedeponeed had.

De Franeker burgerij werd na verloop van tijd het knarsend schorre gelui van hun klok meer dan beu, waarbij ze dan nog tot hun stijgende ergernis keer op keer de volle bronzen klokkestem in vrolijke majeure klanken van het nabijgelegen dorp Tzum hadden aan te horen.

Het kwam zover, dat toen het naargeestig gelui van de Franeker klok niet meer om aan te horen was, de burgerij genoodzaakt werd zich raad te verschaffen.

Nu zullen velen zeggen, waarom niet een nieuwe klok aangeschaft?

Maar het aanschaffen van een klok, kostte vroeger evenals nu zeer veel geld en er dient menig beroep op de offervaardigheid van de burgerij gedaan te worden, voor men dit kan realiseren.

Te midden van deze problemen klonk weer tergend het wondermooie gelui van de Tzummer klok de Franekers in de oren.

Hoewel er vele raadgevingen waren, was er echter geen een bruikbare bij, wat weldra een zekere radeloosheid ten gevolge had.

Gelukkig vroeg een kortaangebonden burger om inspraak, die hem prompt werd verleend, waarna hij daverende uitspraken deed, waarin hij er op wees, dat hebben is hebben en krijgen de kunst. En met deze korreltjes levenswijsheid geïnjecteerd, trok op zekere dag een bende tot aan de tanden gewapende Franeker krijgers, voorzien van de nodige ladders, haken en touwen het dorp Tzum binnen. Nadat de Tzummings werd gewezen op het grote nut dat er voor hen in was gelegen, dat hun klok om technische redenen naar Franeker zou verhuizen, gingen de Franekers tot handelen over.

Daar de oude kroniekschrijvers ons in het onzekere laten over een eventueel verzet of protestakties van de zijde der Tzummings, willen ook wij hier verder over zwijgen. In triomf werd nu de klok naar Franeker vervoerd en daar het zaterdag was (vrije weekenden kwamen toen nog niet voor), werd ze schielijk in de toren geplaatst, met de bedoeling dat met deze buitgemaakte klok des anderen daags de zondag mee ingeluid zou worden.

Maar helaas zijn er op dit ondermaanse geen rozen zonder doornen en volgt op de roes doorgaans de kater. Zo ook in dit geval, want de volgende morgen werd de stad opgeschikt door allererbarmlijkste knerpende klokketonen die de burgers door merg en been drongen. Vanzelfsprekend was men bij het plaatsen van de klok overhaast tewerk gegaan, wat waarschijnlijk oorzaak is geweest dat de klok dit buitenissig geluid liet horen.

De aldus verschrikte burgerij meende duidelijk in het klokgelui een stem te beluisteren die al maar knerpste "wee U gij klokkedieven". Het werd dan ook een droeve

dag voor Franeker, maar gelukkig was er in de stad een wijs man te vinden die een oplossing voor dit probleem wist. Deze man, de pastoor, had de faam van een alles begrijpend en daarbij een alles vergevend herder te zijn en naar hem toog dan ook de gehele danig veront-ruste burgerij om raad. Met een brede glimlach hoorde de pastoor de totaal overstuur zijnde menigte aan, daarna krabde hij zich eens achter het oor en deed toen een ieder bevredigende oplossing aan de hand.

Hij adviseerde een devies op de klok te laten aanbrengen, dat wel niet direct de herinnering aan hun boze daad zou wegnemen, maar toch zoiets als een verzoening in het vooruitzicht stelde.

De burgers diende de volgende formule op de klok te laten aanbrengen, n.l. "Saligh is een iegelijck die naer het gelui van dese clock horet". Nadat de burgers van Franeker zich van deze taak hadden gekwet, werd het klokgelui weer acceptabel, hoewel gevoelige naturen in de ondertoon der klanken, altijd zoiets als een verwij-tend klokkedieven meenden te beluisteren.

Maar toen in een recent verleden een andere volkstam de klok in kwestie heeft gepikt, zijn om het maar in de taal van deze stam te zeggen, al deze bezwaren evenals deze historie, nadat de klok was verschwunden (verdwenen) voor immer vorüber (voorbij).

Uit de Maandagpost van 6 augustus 1973 knipte ik bij-gaand stuk over "Toen de trekschuit nog voer", geschre-ven door R. Visser.

Het heeft nog een vervolg, zodat ik in de volgende Tynge dit gedeelte zal plaatsen.

TOEN DE TREKSCHUIT NOG VOER

Het was met de middelen van vervoer in 't verre verleden maar droevig gesteld vergeleken bij de middelen welke ons mensen van de twintigste eeuw ter beschikking staan. Wilde men zich verplaatsen, ook over grote afstand, dan diende dat te voet te gebeuren of bij de financieel beter gesitueerden te paard of per rijtuig. Ook werd nog wel eens gebruik gemaakt van open zeilschepen, doch men

was dan wel heel erg afhankelijk van het weer. Had men met stil weer of tegenwind te kampen, dan kon het gebeuren, dat men over een betrekkelijk korte afstand dagenlang onderweg was, en dat strookte niet langer met de vermeerderde behoeften der samenleving, welke in de welvarende jaren van zo'n drie eeuwen geleden, snel waren toegenomen. Er was zo zachtjes aan een grote behoefte ontstaan aan vervoermiddelen met een snellere verplaatsing en een betere accomodatie, iets waar de stedelijke regeringen in ons gewest zich wel bewust van waren geworden.

Aan de stadsoverheid van Harlingen komt de eer toe aan deze verbetering het initiatief te hebben genomen. Het was nl. op 2 april 1640, dat drie Burgemeesteren van de stad Harlinge, als Gecommitteerden zich naar Leeuwarden begaven aan welks Magistraat zij het voorstel deden, dat "tusschen desen stadt, de stadt Franequer ende Harlingen een Treckwegh mochte worden gemaekt, om met verdeckte schepen den reijsende man van de eene stadt aen de ander over te brengen". Dit voorstel viel bij de Leeuwarder regering in goede aarde en besloten werd om deze zaak zo spoedig mogelijk tot uitvoering te brengen. De Staten van Friesland stonden ook welgevallig tegenover dit plan en zij verleenden bij Octrooi van de 24 juli 1640 vergunning tot "het by de handt nemen ende doen voltrecken van Een Bequaem Treckpad van Leeuwaerden nae Harlingen, streckende tot merckelijke welvaerdt van 't Gemene Landt, tot voortplantinge van de negotie, ende tot groote dienst ende gerieff van alle reijsende Personen". Hoewel men in principe aldus tot een akkoord was gekomen, waren er nog vele hindernissen om te worden overwonnen. Zo moesten bestaande vaarten worden uitgediept, landerijen moesten worden onteigend, met de eigenaren en huurders van die landerijen dienden besprekingen te worden gevoerd, de tolheffing moest worden vastgesteld en tal van andere zaken met een en ander verband houdende dienden te worden geregeld. Het duurde dan ook nog tot 1645 eer een begin met de werkzaamheden kon worden gemaakt. In oktober van dat jaar had de openbare aanbesteding plaats van het uitdiepen van de bestaande Harlinger vaart, het uitgraven van een ringsloot en het aanleggen van het trekpad, waaraan na de gunning met grote ijver begonnen werd.

Het trekpad zou een lengte krijgen van vijf uren gaans met een breedte van 3 roeden. Ter afscheiding van de naast gelegen landerijen werd een ringsloot gegraven, er werden bruggen en tillen gebouwd en beschoeïngen aangelegd. Tegelijkertijd was men op verschillende scheepstimmerwerven in de provincie begonnen met het maken van twaalf trekschuiten, het aankopen van trekpaarden en het bouwen van een grote paardenstal in de nabijheid van het Leeuwarder Verlaat, ongeveer ter plaatse van het tegenwoordige gebouwencomplex van de Frico. In het voorjaar van 1646 kon de trekweg - ook wel jaagpad genoemd - in gebruik worden genomen en het was op 29 maart - Paasdag - dat de proefvaart met de nieuwe trekschuit werd genomen door Claes Jurjens Fontein, Schepen van de stad Harlingen, teneinde zijn bruid met wie hij de volgende dag in het huwelijk zou treden, van Leeuwarden te halen. De heer Fontein was in gezelschap van een aantal familieleden en genodigden en toen de trekschuit Leeuwarden naderde was een grote menigte ingezetenen van de stad tot aan Deinum toe uitgetrokken om het wonderbaarlijke schouwspel van Frieslands eerste trekschuit te mogen aanschouwen. Het relaas van die eerste proefvaart met de trekschuit door de heer Fontein te Harlingen is door deze voor het nageslacht bewaard gebleven in de vorm van een inscriptie op het zilveren trouwkistje, hetwelk hij traditiegetrouw aan zijn bruid had gegeven. Deze inscriptie luidde: "Claes Juriens Fontein heeft getrouwt 1646 den 30 maart op 't Raethuis tot Harlingen, Antie Reinders Jeddema, hi heeft haer van Leeuwarden gehaelt met de eerste trekschuit, den 29 maart, op een Paesdchdag, eer dat de treckschepen aen 't varen waren, alsoo de Magistraet van Harlingen hem de trekschuit leende en zelfs de paerden daartoe keurde. Het was doen uitermaten moi weder en alsoo nooit in Friesland geen trekschuit was geweest, was de treckwegh van Leeuwarden tot Deinum als met menschen besaet. Dit kistje heeft hi haer op trou gegheven."

De aanleg van de trekweg was een voor die tijd kostbare geschiedenis voor de gemeente Leeuwarden. Tot aankoop van de onteigende landerijen was een bedrag van ruim twintigduizend gulden gemoeid en voor afgraving, bepui-ning van de weg, het bouwen van bruggen en tollen, de

arbeidslonen en vele andere behoeften werd ruim 31.000 gulden geveerd, tezamen ruim een halve ton, een voor die dagen ongekend hoog bedrag. Door de Staten van Friesland was echter aan de steden Leeuwarden en Harlingen vergunning verleend tot heffing van tolgelden en daardoor bleek, toen er een jaar verstreken was, dat "de Treckweg door de tol sich selfs betaelt ende betaelt zijnde, de jaerlijkse incomsten deser steden onaengesien syne onkosten van onderhoudinghe verrijcken sal". Met de afbetaling zat het dus goed. Er werd een acte van Societeit opgemaakt, welke op 17 oktober 1650 in het tolhuis bij Kingmatille door de stadsregeringen van Leeuwarden en Harlingen werd getekend en waarin de wederzijdse rechten en verplichtingen waren vastgelegd. Vijfendertig jaar later, werd in 1685 tussen die steden een Acte van Separatie opgemaakt, waarbij bepaald werd, dat Leeuwarden voortaan het oostelijke gedeelte van de trekweg zou onderhouden tot aan de stenen grenspaal tussen Dronrijp en Kingmatille en Harlingen het westelijk gedeelte van dat punt tot aan die stad. Door de aanleg van de Harlinger-trekweg en het instellen van een trekschuitdienst was in een grote behoefte voorzien en de reizigers van die dagen konden voortaan gerieflijk en comfortabel op familie- en zakenbezoek gaan.

Wordt vervolgd.

Jan en Griet

Vroeger, ± 50 jaar geleden, werden steeds sensationele liedjes aan de deur verkocht.

Er behoefde niet eens zoveel te gebeuren of een week daarna werd een toepasselijk liedje aan de deur verkocht. Dit is gelukkig nu niet meer zo.

Ik vraag me ook af, of alle dichters en drukpersen thans wel bij machte zouden zij het sensationele nieuws te verwerken.

Hoe het ook zij, wij vonden ze destijds prachtig.

Het ging dan over "een zeeman", "een meisje", "een inbraak", "met de noorderzon vertrokken" en nog vele anderen. Vele liedjes zijn me bijgebleven.

Ik zing ze zelf wel eens!
Even lachen!
Kent u het liedje van "de zeeman"?

Ik zal u vier raadsels geven,
Mijn lief aanvallig kind,
Dat door uw lief matroosje
.

Zeg mij, wat is een koning,
Een koning zonder land.
Zeg mij wat is het water
Het water zonder zand.
Zeg mij wat is een spiegel
Een spiegel zonder glas.
Zeg mij wat is de sleutel
De sleutel die op alle sloten past.

Een koning op een kaart is
Een koning zonder land.
Het water uit mijn ogen
Is het water zonder zand.
De spiegel van mijn hart is
De spiegel zonder glas.
En het geld dat is de sleutel,
Die op alle sloten past.

Gij hebt het goed geraden
Mijn lief aanvallig kind
.

Nu mag u lief matroosje
De trouwdag vieren gaan.
.

Ook op oude grafzerken kan men soms de gekste dingen
lezen.

Jaren geleden stond in de "Tynghe" een opschrift van
een grafsteen:

"Hier ligt mijn Griet
In de hemel is zij niet
In de hel is ze wel."

Nu wil ik u nog iets vertellen van Jan de Wasscher.
Jan en z'n Griet (Prentenkabinet).
Deze beide hebben vele jaren lang dichters en tekenaars
stof gegeven voor hun uitingen.

Op een prent staat:

Jan de Wasscher en zijn Griet
Trouwen hier gelijk gij ziet.

En op een andere prent:

Jan die gaat met Grietje trouwen
Maar ik vrees het zal hem berouwen.

De ouders waarschuwden hun kinderen voor een huwelijk
zoals tussen Jan en Griet.
Inderdaad, Griet bezat een mannelijke natuur en Jan had
vrouwelijke eigenschappen.
Vandaar staat ook onder een plaat:

Jan en Grietje, bijde kloek
Ruilen broek en schorteldoek.

In het huwelijk ging het niet altijd "vreedzaam" toe.
Er moet een prent zijn waarop ze hevig aan het vechten
zijn. Ze hebben elk één been gestoken in een mansbroek,
houden met één hand allebei het bovenste deel vast,
terwijl ze met de andere hand elkander raak om de oren slaan
Ook laat een prent zien, hoe Jan zijn zoontje leert
lopen. Als het kindje aan zijn natuurlijke behoefte moet
voldoen, zien we Jan daarbij

Jan die zit hier op z'n hakken

En hij laat zijn kindje

Het gaat in het huwelijk altijd niet zo zoetsappig toe,
want er moet een plaat zijn met onderschrift:
Jan krijgt voor zijn billen fris,
Wijl het kind aan 't huylen is.

Het verdere verloop van de geschiedenis ken ik niet,
maar ik neem aan dat het niet zo'n "gelukkig" huwelijk
geweest is, want de laatste plaat draagt het onderschrift:

"Jan sterft hier van verdriet,
En nu treurt zijn booze Griet."

BESTUUR NIJDAMSTRA - STICHTING

Voorzitter : T. Nijdam, Coornherstraat 12,
Leeuwarden. Tel. 05100-22167

Secretaris penningmeester: C. v.d. Schoot Azn.,
Heerenhage 205, Heerenveen.

LEDEN

H. Nijdam-Smit : Boerhaavelaan 113, Groningen.
Tel. 050-253701.

K. Nijdam : Geastwei 24, Oudemirdum.
Tel. 05147-405.

W. Wijnia : De Hietbrink 10, Emmen.

POSTREKENING : 82.67.24 t.n.v. penningmeester
Nijdamstra-Stichting, H'veen.

FAMIELIEBLAD : "DE NIJDAMSTRA-TYNGE".
Lid/abonnees f 12,-- per jaar,
(vóór 31 maart te betalen).
HALFJAARLIJKS f 6,-- , mits
betaling plaatsvindt vóór
31 januari/juli.
Donateurs/leden f 6,-- per jaar.
Zelfde voorwaarden als hier-
boven vermeld.

REDACTIE : T. Nijdam, Coornhertstraat 12,
Leeuwarden.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN:
Coornhertstraat 12, Leeuwarden.

(zo mogelijk opgave van nieuw adres).